

Katarina Šarić¹
Adriana Šemper¹
Felina Anić²
Tatjana Zekić²
Mladen Defranceschi²
Srđan Novak²

¹Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci
²Odjel za reumatologiju i kliničku imunologiju
Klinika za internu medicinu
Klinički bolnički centar Rijeka

Kliničke manifestacije, dijagnoza i liječenje bolesnika s temporalnim arteritisom u KBC-u Rijeka

Clinical manifestations, diagnosis and treatment of patients with temporal arteritis in Clinical Hospital Center Rijeka

Temporalni ili gigantocelularni arteritis kronični je vaskulitis velikih i srednje velikih arterija, koji najčešće zahvaća ogranke a. carotis, poglavito a. temporalis, te se gotovo isključivo javlja u starijih. Početni simptomi su nespecifični, najčešći su novonastala glavobolja, slabost i umor. U daljnjem tijeku bolesti simptomi su povišena temperatura te gubitak tjelesne težine. Od specifičnih simptoma javljaju se osjetljivost vlasišta, nedostatak pulsa i čvorovi a. temporalis, poremećaji vida, klaudikacije čeljusti i udova. Dijagnoza se postavlja na temelju kliničke slike i laboratorijskih nalaza, a potvrđuje biopsijom temporalne arterije što se smatra zlatnim standardom u postavljanju dijagnoze. Lijek izbora za terapiju su glukokortikoidi, a početna dnevna doza je 40-60 mg, te se ona postepeno snizuje do doze održavanja koja iznosi 10-20 mg. Prognoza liječenih bolesnika je dobra i najčešće se postiže potpuna remisija.

Cilj istraživanja bio je prikazati kliničke karakteristike, laboratorijske nalaze, terapiju, te učinak i nuspojave iste u bolesnika s dijagnosticiranim temporalnim arteritisom od 2003. do 2013. liječenih najmanje godinu dana u KBC Rijeka.

Retrospektivna analiza obuhvatila je kliničke podatke o 18 bolesnika s dijagnosticiranim temporalnim arteritisom, koji su liječeni u KBC Rijeka u razdoblju 2003.-2013. godine. Kao izvor podataka korištena je medicinska dokumentacija bolesnika.

Tijekom analiziranog razdoblja u KBC Rijeka liječeno je ukupno 18 bolesnika (n=18), od toga 3 muškog spola i 15 osoba ženskog spola prosječne dobi 73 godine. 100% bole-

snika imalo je glavobolju, 78% slabost, umor i temperaturu, 61% osjetljivost vlasišta, 56% smetnje vida, 39% klaudikacije i bol s ukočenošću mišića vrata i ramena, 27% čvorove u području arterije temporalis, te 23% vrtoglavicu. Od laboratorijskih parametara praćeni su SE, CRP i hemoglobin. Prije uvođenja terapije prosječna vrijednost sedimentacije bila je 95, CRP 81, Hgb 114, a nakon godinu dana prilikom kontrolnog pregleda prosječna vrijednost sedimentacije bila je 33,5, CRP 8,6 i Hgb 126. U 62% bolesnika dijagnoza je potvrđena biopsijom temporalne arterije. Bolesnicima su kao početna terapija uvedeni glukokortikoidi (metilprednizolon) prosječne doze 50 mg, a nakon godinu dana prosječna doza održavanja metilprednizolona bila je 10 mg. U 34% bolesnika u terapiju je uveden drugi imunosupresiv, u 84% azatioprin, te u 16% metotreksat. Nuspojave terapije glukokortikoidima javile su se u 67% liječenih, od toga 67% dobilo je osteoporozu, 23% hipertenziju, 16% mrenu, 11% osteoporozu s prijelomom ili glaukom, te 5% diabetes mellitus ili ulkusnu bolest.

Razmatranjem kliničkih podataka bolesnika s dijagnosticiranim temporalnim arteritisom utvrđeno je da većina ima tipičnu kliničku prezentaciju s dominacijom glavobolje i nespecifičnih općih simptoma. Bolesnici su liječeni glukokortikoidima prosječne doze 50 mg koja se tijekom prve godine liječenja postupno smanjivala do doze održavanja od 10 mg. Najčešća nuspojava terapije je osteoporoza koja se javila u više od trećine bolesnika.

Ključne riječi: glavobolja, glukokortikoidi, temporalni arteritis